

Վ. Լուսկեվիչ՝ «ԲՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՈՒ ՄԵՆ ԹԱԳԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ», փոխադրեց Յ. Սառիկեան. Ս.-Պետերբուրգ, 1903, գ. 30 կողմ.

Երկրագնդի գոտիները մասին համառոտ տեղեկութիւն տալուց յետոյ՝ հեղինակը նկարագրում է զանազան գոտիներում ապրող կենդանիներին և բոյսերը: Ընթերցողի առաջ բացւում են բազմաթիւ հետաքրքիր տեսարաններ, և՛ հիւսիսի սառցային անհուն տարածութիւններն իրանց սակաւաթիւ բնակիչներով, և՛ Սիբիրի տունդրան իր ողորմելի բուսականութեամբ, ասըղատերև ու տերևաւոր անտառները՝ իւրաքանչիւրը իրան յատուկ բնակիչներով, և՛ տաք երկրների հրաշալի բուսականութիւնը... նկարագրութիւնը յաջող է, լեզուն պարզ և զբաւիչ, ինչպէս և հեղինակի միւս գրուածքներում: Թէև հայր Սառիկեանը փոխադրութիւն է անուանում իր աշխատութիւնը, բայց իսկապէս դա թարգմանութիւն է (կրճատումներով): Հ. Սառիկեանը անկարող է եղել պահպանել ամբողջովին հեղինակի ոճի գեղեցկութիւնը, շատ տեղ նկատուում է օտար լեզուի ազդեցութիւնը (օր. էջ 50), կան նաև անաջող թարգմանուած տերմիններ, մէկ տեղ էլ բնագրի մէջ մտած սրբագրական սխալը չը նկատելով հ. Սառիկեանը ինքը ևս սխալմունքի մէջ է ընկել գրելով «էկվալիպտներ» փոխանակ «էվկալիպտներ» կայլն:

Սակայն չը նայած վերոյիշեալ թերութիւններին, այնուամենայնիւ գտնում ենք հայր Սառիկեանի աշխատութիւնը օգտակար. ցանկալի է, որ այդ գրքոյկը լայն կերպով տարածուէր ժողովրդի մէջ: Գրքոյկը զարդարուած է բազմաթիւ գեղեցիկ պատկերներով:

Բ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՒ ՄԻ ԽԱՂ». Ժողովրդ. երգաւան. խմբագրեցին Գովհաստ վարդ. եւ Մանուկ Աբեղեան. 1903 թ. Վաղարշապատ:

Մինչև այժմ մեր ժողովրդական երգարանները թէ բովանդակութեան և թէ եղանակների կողմից մեծ մասամբ խեղաթիւրումների են ենթարկուել: Երբ լսեցինք թէ ժողովրդական երգերի հրատարակութեան ձեռնամուխ են եղել Կոմիտաս վարդապետն և Մ. Աբեղեանը, մենք ուրախացանք, որովհետև գիտենք հայր Կոմիտասի հմտութիւնը ժողովրդական եղանակների և պ. Աբեղեանի գիտական պատրաստութիւնը առհասարակ: